

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philomathi Mvsae Ivveniles

Alexander <VII., Papst>

Coloniae Vbiorum [i. e. Amsterdam?], 1645

Actvs Tertivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12750

A C T V S T E R T I V S .

C O R N E L I A .

Mariti fortunæ timens, angitur : deorum olim amphibologicis responsis , & nunc spectro novo Iuliæ defunctæ, territa , ad deorum opem confugit.

A Ge tam sævo turbine pressa
 Mens, heu, tantis victa procellis,
 Repete ô luctus lachrymosa graves.
 Non ægra modum pone querelis.
 Nam quæ pateris , vicere modum.
 Comites lapsam me regite ; dolor
 Æstuat imo pectore, dirus
 Incendia tot dum rapida ciet.
 Heu, quid questus improbe dolor, &
 Ferus ærumnas cumulans idem
 Lugere jubes , lugere negas ?
 Privata quisque damna complorat sua,
 De flere cuncta regis uxorem decet.
 Tu sancta cælum quæ incolis Pietas fave
 Aliquando miseris, quosque vexatos vides
 Satis, futuris æqua ne turbes malis.
 Feralis omen somnii avertant Dii ,
 Et vana in auras visa vertantur leves.
 Alterutra teneas fata Pompei, sequor,
 Vicumque sequor, inanis aut feriat pavor

Aut

*Aut verus, una adesse me uxorem iuvat.
 Lesboa nimis exilia non fauste pius
 Dediſti acerba; nulla cum menti quies;
 Cum nulla membris eſſet; absentis metus
 Mœrore gemino pectus oppreſſit meum;
 Sopor inquietus bella cum aſpectu horrida
 Spectanda retulit. Vidi in hoſtilem prius
 Intorta cædem tela, cum hærens vir viro
 Inſtabat urgens, jamque vincendo fugam
 Suadebat hoſti, terga vulneribus premens;
 Mox & periculis adſtiti, heu, quoties tuis!
 Te te per omnes enſe minitantem ſequi
 Turmas iuvabat, quando jam victus fugis;
 Et ſtrage fœda clara Dardanidum genus
 Extingta proles jacet in Emathia ſolo,
 Cærens ſepulchro, niſi tegat in undis cruor.
 Laceſſi, heu, qua voce probroſa deos!
 Mendax vocavi numen, inſpiens, leue;
 Oracla dubio & oris illudens ſono.*

*Romulei proceres Magnum per bella ſequuntur
 Ibitis Emathiam, ponent ubi fata quietem;
 Altera naſcetur Teucrorum à ſanguine Roma,
 Et novus externos circumfluat Albula campos.
 Ergone perennis cæde miſeranda quies
 Iſthæc manebat civibus? ſic molibus
 Vaſtis cadaverum patria ſurgit polo
 Altera? tepenti ſanguineus unda Tibris
 Ergone paternum retulit? heu, fallax deum
 Interpres, ut reſponſa perplexis latent
 Obſcura dictis ſemper, & certa Dii*

K 2

Ambage

*Ambage utrumque rebus eventum canunt.
 Heu, me futura, sed magis dubiam, lues,
 Magis timentem, cruciat. Infernis quid ò
 Iulia relictis sedibus vultu truci
 Terres? per umbras noctis arcanae tua
 Nam visa imago major humana, Stygis
 Abripere ad undas Magnum, & amissos diu
 Thalamos repetere, meque sectari, furens
 Diris: nocentes desine minari faces
 Iulia; sat ipse Cæsar immanis premit.
 Comites laborum, sortis extremæ vices
 Passæ, citato templa subeamus gradu,
 Placemus umbras conjugis; mox & deum
 Votiva sacris thura ponantur focus.*

CHORVS ROMANARVM MVLIERVVM.

*Deplorat civile bellum, & patriæ ruinam, ex diffi-
 dio, post mortem Iuliæ inter focerum & gene-
 rum orto.*

*S*Equimur miseræ, turba doloris
 Captiva sui, casusque prius
 Lugere lubet, quos vice nulla
 Reparare potens fortuna queat.
 Eheu, ubinam cernimus altæ
 Mœnia Romæ, qua Tiberis udo
 Labitur alveo? dolor erumpe;
 Non tenuis adest causa querelis.
 Illa maritum vulnere plorat

Raptum,

Raptum, natos hinc illa gemit,
 Altera fratrem; non quæque suam
 Queritur stragem: quicumque ruat,
 Poscit lachrymas undique nostras.
 Felix bellum, cernere læta
 Fronte ruinam, cum datur hostis;
 Non hostis adest, licet hic bellum
 Adsit, campo quicumque ruat
 Poscit lachrymas undique nostras.
 Perimit parentem natus, & natum parens;
 Fratri cruenta frater impendet nece;
 Quicumque pereat, civis hic noster perit.
 Qui tanta dirus bella commovit furor?
 Aut quæ libido cæca regnandi tenet?
 Eheu, propero Iulia casu
 Quantas trahis in Tartara tecum
 Terra ruinas!
 Paris, heu, quantas patriæ cædes!
 Iulia claram perdidit urbem
 Moriens: alvo Iulia tumida
 Enixa, necem peperit terris.
 Vteri noctem tenebris Ditis
 Cum commutat parvulus infaus,
 Tetro mundum turbine versat.
 Illa parentem pace sequestra
 Illa maritum junxit mulier,
 Stant unius thalamo nuptæ
 Publica veteris jura senatus.
 Non tam fortis regna tuetur
 Miles, non tam ditior auro

K 3

Rex,

*Rex, quam conjux foedera firmat,
 Regis mollit sedula mentem
 Et bellandi temperat iras.
 Huc, nisi prohibent pocula Lethes,
 Memor Elysias relinquens umbras
 Respice cives Iulia miseros:
 Vna parentem potes, una virum
 Regere, & fessis una quietem
 Ferre, & dominæ quicquid superest
 Gentis, patrio reddere Tibridi.*

CHORVS PELVSIORVM.

Romanarum calamitatum se socium profitetur,
 vexationis suæ originem repetens à fabula Pe-
 lei, fundatoris urbis.

*C*æde fraterna truculentus olim
 Peleus, frontem metuens parentis
 Æaci diram, procul egit urbe
 Gressum ab Ægina, peregrinus oras
 Mox ad externas properavit, illum
 Excipit campis lapidosa Trachin,
 Trachin horrendo memoranda casu.
 Qua maris regem rapuit procella,
 Qua maris sese dedit in procellas
 Vxor æternum lachrymosa, mortem
 Ore Ceyci querulo insequuta.
 Exul ut vidit volucrem per auras
 Peleus regem volitare utrumque,

Fugit

Fugit infaustæ regionis ædem,
 Non tamen fatum profugus reliquit.
 Tecta magnatis veniens Acasti
 Quanta te Peleus tulit, heu, Charybdis!
 Hospitæ fœdos fugiens amores
 Dum magis ponti scopulis rigens, &
 Integer perstas precibus; refundens
 Illa tentati sceleris furorem,
 Credulo dixit nimium marito:
 I, fave oppressis, miseris patentem
 Regiam præbe, tuus incubanti
 Adstitit noctu violentus hospes.
 Sensit, atque iram geminans Acastus,
 Ac dolos secum meditans latentes,
 Ducit in cæcos nemorum recessus,
 Peleus qua se spatiis per auras
 Inferit cælo, miser hic sopori
 Membra dum tradis, redit ille ad urbem
 Tramite occulto, levis ut jaceres
 Præda Centauris, subito biforme
 Nube prognati genus evagatur;
 Cum dii tantum vetuere crimen,
 Mulciber jussu gladium paterno
 Lemnius portat, rapis arma velox
 Et modo cæsim glomeras, rotasve,
 Nunc petis punctim, feriensque vulgus
 Omne prosternis cumulo jacenti;
 Inde te ultorem sceleris dolique
 Thessalus sensit modo gratus hospes,
 Sensit & ponti domitrix Iolchos.

Non tamen patris potuere mentem
 Flectere hi casus rigide severam,
 Bella non tantis agitata fatis.
 Turpe non scævi exilium pericli,
 Non tot emensi pelagi labores
 Prima cum intactum violavit æquor
 Navis, & remo domuit profundum.
 Impiæ, dixit, manet expianda
 Noxa adhuc cædis. Vagus, exul, erra,
 Urbem & undantis prope ad ora Nili
 Conde, purgamen sceleris, tuoque
 Nomine dona.
 Paruit natus, patriæque clivo
 Auctor hic miti fuit: inquietæ
 Noscimus culpæ mala, posteri nos
 Pelei, pœnam luimus nocentis;
 Semper, heu, mœstis agitamur undis,
 Semper insanos patimur tumultus.
 Turba Romani miseranda cives
 Sortis infidæ comites eisdem
 Nos habes tectis, miseros vetusta
 Lege fatorum sequimur dolentes;
 Ista nascenti patriæ cucurrit
 Stella, dum crimen lachrymans piavit
 Pauper, & exul.

ACTVS